

1. (*) Με τη βοήθεια των παραδειγμάτων που προηγούνται επέλεξε το σωστό μόριο (να /αν/ας) στις παρακάτω προτάσεις:

Να! Ποιος μου 'φερε την είδηση. (δεικτικό να)

Τον αγαπούσε και ας ήταν τόσο άσχημος, σαν τέρας.

(παραχωρητικό ας)

(Το ας μπορεί επίσης να εκφράζει: συγκατάθεση,

προτροπή, ευχή, απευχή, αδιαφορία)

Δεν μου είπατε, αν με συγχωρείτε ή με καταδικάζετε. (πλάγιο ερωτηματικό αν)

1. τος! Έρχεται προς τα εδώ τρέχοντας.
2. θυμώσει όσο θέλει· εγώ θα κάνω αυτό που θέλω.
3. Αχ! το ήξεραν! Δε θα έρχονταν μέχρι εδώ.
4. την, η Άνοιξη προβάλλει!
5. Ο Νίκος σηκώθηκε, δει τι τρέχει.
6. Ρώτησαν τον Κώστα είχε γράμμα από τον πατέρα του.
7. εξετάσουμε το ζήτημα βαθύτερα.
8. σας το πω, θα γελάσετε.
9. μην ξυπνούσα από ένα τέτοιο όνειρο!
10. Δεν ήξερα καν με καταλάβαιναν!

2. (*) Στις παρακάτω φράσεις περιέχονται ειδικές και βουλητικές προτάσεις που αποτελούν κάθε φορά συμπλήρωμα των ίδιων ρημάτων με κάπως διαφορετική σημασία. Επίλεξε το σωστό μόριο (να - ότι / πως), ώστε να σχηματίζεται ανάλογα μια ειδική ή μια βουλητική πρόταση κατά το παράδειγμα:

Βλέπει πως/ότι εργάζεσαι καλά – Βλέπει να μη γίνεται αυτό που θέλει.

1. Λέει μένει εδώ λίγες μέρες. Λέει είναι άρρωστος.
2. Μ' έπεισε έχει δίκιο. Μ' έπεισε πάω κι εγώ μαζί του.

3. Πιστεύω θα το κάνει. Πιστεύω με ακολουθήσει.
4. Δε σκέφτηκα φωνάξω τον γιατρό. Δε σκέφτηκα είναι αργά.
5. Αρνήθηκε μας ακολουθήσει. Αρνήθηκε είπε αυτά.
6. Έμαθε είσαι άρρωστος. Έμαθε διαβάζει και γράφει.
7. Ξέχασα είχα δώσει το όπλο στον Πέτρο. Ξέχασα πάρω μαζί μου το όπλο.
8. Υπόσχεται θα μας βοηθήσει. Υπόσχεται μας βοηθήσει.
9. Φοβάμαι πάω μόνος μου. Φοβάμαι τα έμαθε όλα.
10. Ορκίζεται πει την αλήθεια. Ορκίζεται δεν ξέρει τίποτα.

3. (**) Συχνή είναι η χρήση του να και σε άλλες δευτερεύουσες προτάσεις, όπου εμφανίζεται ως υποθετικό, ενδοτικό ή παραχωρητικό, τελικό, αποτελεσματικό και αναφορικό.

Αντικατάστησε το να με μια από τις ακόλουθες αντίστοιχες εκφράσεις ή άλλα μόρια: αν - ακόμα και αν - (και) αν ακόμη - για να - ώστε να - που να.

1. Δεν τον έπαιρνα για άντρα μου, να μου χαρίζανε τον ουρανό με τ' άστρα.
2. Δεν έχω άνθρωπο, να με βγάλει από τη δύσκολη κατάσταση.
3. Στήριξέ το καλά, να στέκεται ίσια.
4. Μακάρι να είχα λεφτά, να σου έδινα.

5. Να το 'ξερα πως θα σ' έβρισκα εδώ, θα 'φερνα κι εγώ την παρέα μου.
6. Και να έρθει τώρα, δεν μπορεί να βοηθήσει σε τίποτα.
7. Δεν είμαι παιδάκι, να φοβηθώ τα όνειρα.
8. Και να ήσουν πλούσιος, δε θα μπορούσες να το αγοράσεις.
9. Να το κάνω έτσι, θα τον δυσαρεστήσω.
10. Ο γιατρός άνοιξε το βιβλίο, να γράψει.
11. Και να ήξερα πως ήτανε εχθρός μου, εγώ θα τον αγαπούσα.
12. Υπάρχει πατέρας να θέλει το κακό του παιδιού του;